

Egentliga Finlands vålfärdsområde Verksamhetsanvisning för stöd för närståendevård

Verksamhetsanvisningen för stöd för närståendevård är i kraft fr.o.m. 1.1.2023 med undantag av kapitel 4.2 i verksamhetsanvisningen. ”Avbrott i utbetalning av vårdarvode inom stöd för närståendevård”.

Kapitel 4.2 Anvisningen för ”Avbrott i utbetalning av vårdarvode inom stöd för närståendevård” träder i kraft 1.8.2023.

Uppdatering av verksamhetsanvisningen: Kirsi Kiviniemi, Sari Hietala, Maria Vesala och Nina Hanhilampi

Uppdateringslogg över de indexjusteringar som välfärdsområdesstyrelsen har fattat beslut om.

Datum	Ärende	Uppdateringsansvarig
30.4.2024	Vårdarvodena inom stöd för närståendevård och arvodena till avlösare samt kostnadsersättningarna har uppdaterats enligt välfärdsområdesstyrelsens beslut 19.12.2023, § 452. Bilaga 3, där det finns en sammanfattning av vårdarvodena och kostnadsersättningarna fr.o.m. 1.1.2024, har tillagts.	Kirsi Kiviniemi
17.12.2024	De ändringar som lagen om funktionshinderservice (675/2023) förutsätter har uppdaterats enligt välfärdsområdesstyrelsens beslut 17.12.2024, § 403.	Kirsi Kiviniemi
14.1.2025	Vårdarvodena inom stöd för närståendevård och arvodena till avlösare samt kostnadsersättningarna har uppdaterats i bilaga 3 enligt välfärdsområdesstyrelsens beslut 17.12.2024, § 402.	Nina Hanhilampi
22.1.2026	Vårdarvodena inom stöd för närståendevård och arvodena till avlösare samt kostnadsersättningarna har uppdaterats i bilaga 3 enligt välfärdsområdesstyrelsens beslut 15.12.2025, § 407.	Nina Hanhilampi

Innehåll

1 Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd för närståendevård.....	4
2 Ansökan om stöd för närståendevård och beslut om stöd för närståendevård.....	4
2.1 Ansökan om stöd för närståendevård.....	4
2.2 Beslut om stöd för närståendevård.....	4
2.3 Avtal om stöd för närståendevård.....	5
3 Lagstadgade ledigheter för en närståendevårdare och ordnande av vård för den vårdbehövande	6
4 Vårdarvode inom stödet för närståendevård.....	7
4.1 Utbetalning av vårdarvode.....	7
4.2 Avbrott i utbetalning av vårdarvode inom stöd för närståendevård.....	7
5 Anmälningsskyldighet gällande frånvaro och ändrade förhållanden.....	8
6 Uppsägning och hävning av avtalet.....	8
7 Avlösarservice genom uppdragsavtal.....	9
8 Författningar som gäller ärendet.....	10
Bilaga 1 Grunder för beviljande av stöd för närståendevård och vårdarvodesklasser fr.o.m. 1.1.2023, VS 8.11.2022 / § 328.....	11
Bilaga 2 Ersättningar för kostnader till avlösare inom stöd för närståendevård fr.o.m. 1.1.2023, VS 10.1.2023 / § 5.....	20
Bilaga 3 Arvoden och ersättningar inom stöd för närståendevård i Egentliga Finlands välfärdsområde 2026.....	21

1 Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd för närståendevård

Den vårdbehövande har i Egentliga Finlands välfärdsområde en hemort som avses i lagen om hemkommun.

Ifall det inte är fråga om en finsk medborgare påverkar uppehållstillståndet i Finland övervägandet när beslut fattas.

Stöd för närståendevård kan beviljas en person som bor i gemenskapsboende.

Stöd beviljas inte om

- Den vårdbehövande bor i ett serviceboende med heldygnsvård eller omfattas av långvarig service på en institution.
- Ifall en myndighet har placerat ett barn eller en ungdom utanför hemmet.
- Andra tjänster tryggar vård och omsorg som är förenliga med den vårdbehövandes bästa bättre än stödet för närståendevård.
- Den vårdbehövande är regelbundet mer än 14 dygn per månad i vård utanför hemmet.

Det förutsätts att närståendevårdaren är lämplig för uppgiften i fråga om sin hälsa, sin förmåga att vårda, sin lämplighet, sina resurser samt sin livssituation och sin livsstil. Om närståendevårdarens hälsotillstånd eller ålder och funktionsförmåga begränsar hans förmåga att vara närståendevårdare, kan man låta bli att bevilja stöd för närståendevård eller säga upp / upphäva stödet.

2 Ansökan om stöd för närståendevård och beslut om stöd för närståendevård

2.1 Ansökan om stöd för närståendevård

- Som stöd för beslutet om närståendevård används läkarutlåtanden och andra utlåtanden som hänför sig till vårdtyngd. Läkarutlåtandet kan vara högst 6 mån. gammalt när ansökan tillställs.
- Om de begärda tilläggsutredningarna för ansökan eller för översyn av redan beviljat stöd för närståendevård inte har tillställts inom 3 månader från att de har begärts, förfaller ansökan och det fattas ett nekande beslut.
- Ifall det behövs ett hembesök och hembesöket inte genomförs inom 3 månader av skäl som beror på sökanden, förfaller ansökan och det fattas ett nekande beslut.
- Vid behov kan det begäras utlåtanden om närståendevårdarens hälsotillstånd. Beviljande av stöd för närståendevård bygger på en bedömning av situationen som helhet där man bedömer om närståendevårdaren klarar av de uppgifter som ingår i närståendevården.

2.2 Beslut om stöd för närståendevård

- Stöd för närståendevård beviljas i regel från den dag då ärendet har inletts, dvs. från den dag då ansökan om stöd för närståendevård har registrerats som inkommen vid kundhandledningen.

- Beslutet gäller i regel tills vidare men beslutet kan av grundad orsak gälla även för viss tid (Lag om stöd för närståendevård 973/2005 8 §).
- Ifall grunderna för beviljande av stöd för närståendevård inte uppfylls eller det anslag som reserverats för stödet för närståendevård inte räcker till för beviljande av stödet, fattas det ett nekande beslut om stödet för närståendevård.
- Orsaken till det nekande beslutet om närståendevård motiveras för den vårdbehövande. Vid behov hänvisas den vårdbehövande till andra tjänster och stödformer.
- Den som är missnöjd med ett beslut av en arbetstagare inom närståendevården kan göra en begäran om omprövning inom 30 dagar från det att hen fått del av beslutet. Det ges anvisningar för hur man gör en begäran om omprövning i en bilaga till beslutet.
- Det behöver inte fattas ett separat beslut om att stödet för närståendevård avbryts när kriterierna för avbrottet antecknas i avtalet (vid vilka situationer utbetalningen avbryts).

2.3 Avtal om stöd för närståendevård

- Med avtal om närståendevård avses ett uppdragsavtal om ordnande av närståendevård som ingåtts mellan vårdaren och det välfärdsområde som svarar för ordnandet av vården (Lagen om stöd för närståendevård 937/2005, 2 §).
- Enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005, 8 §) ska avtalet om närståendevård innehålla följande uppgifter:
 - beloppet på vårdarvodet och betalningssätt
 - rätt till lagstadgade lediga dagar för närståendevårdaren
 - plan för hur ledigheten ordnas
 - ifall ett avtal är tidsbegränsat, avtalets giltighetstid och grund
- Avtalet ska innehålla uppgifter om eventuella kriterier för avbrott av stödet för närståendevård (kapitel 4.2).
- En närståendevårdare står inte i ett anställningsförhållande enligt arbetsavtalslagen (55/2001) till det välfärdsområde som har ingått avtalet, till den vårdbehövande eller den vårdbehövandes vårdnadshavare. Det ingås inte ett avtal om närståendevård ifall detta strider mot den vårdbehövandes vilja eller intresse. Avtalet uppstår först när båda parter (närståendevårdaren och välfärdsområdet) har undertecknat avtalet.
- Den vårdbehövande hörs i samband med bedömningen av servicebehovet på ett sätt som hen förstår.
- Ifall en översyn av klientplanen ändrar vårdarvodet, fattas det ett nytt beslut som kan överklagas om stödet för närståendevård, och avtalet om närståendevård förnyas.
- Det föreskrivs om pensionsskyddet för en närståendevårdare i lagen om kommunala pensioner (549/2003). Man intjänar pension med arvodet inom stödet för närståendevård till en ålder av 68 år.
- Välfärdsområdet har tecknat en försäkring enligt 3 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) för de vårdare som har ingått ett avtal om närståendevård. Till avtalet fogas instruktioner för anmälan om olycka eller yrkessjukdom.
- De gamla avtalen i Varha ska uppdateras till nya senast i december 2023 om de gamla avtalen avviker från anvisningarna/arvodessklasserna i Varha.

3 Lagstadgade ledigheter för en närståendevårdare och ordnande av vård för den vårdbehövande

- En närståendevårdare som har ingått ett avtal om stöd för närståendevård med välfärdsområdet har rätt att ta ut tre (3) dygn lagstadgade ledigheter per kalendermånad.
- Närståendevårdaren kan ta ut sina intjänade lagstadgade ledigheter inom närståendevården varje månad eller samla de lagstadgade ledigheterna under högst ett halvt år.
- De intjänade lagstadgade ledigheterna ska tas ut före utgången av februari följande år.
- Det är bra om en arbetstagare inom närståendevården i välfärdsområdet och närståendevårdaren i så god tid som möjligt kommer överens om samlande av de lagstadgade ledigheterna så att man kan trygga vård för den vårdbehövande under ledigheten.
- Lagstadgade ledigheter som inte tagits ut kan inte ersättas i pengar och de kan inte heller tas ut på förhand.
- Om närståendevårdaren så vill, kan hen utnyttja de intjänade lagstadgade ledigheterna även när hen insjuknar. Till exempel vid situationer där det har ordnats vård för den vårdbehövande på grund av att närståendevårdaren har insjuknat.
- En arbetstagare inom stödet för närståendevård i välfärdsområdet och närståendevårdaren kan komma överens att en lagstadgad ledighet vid behov kan tas ut i flera perioder som varar under ett dygn.
 - Perioderna räknas så att de är 8 timmar långa, då 3 perioder är ett dygn
 - En ny period inleds då 8 timmar har fyllts
- Det är på närståendevårdarens ansvar att meddela platsen för avlösarservice om den vård och övervakning som klienten behöver samt ombesörja att klienten har eventuella mediciner och andra personliga artiklar med sig under vårdperioden.
- Det ingår inte transporter för den som får närståendevård i samband med arrangemangen för närståendevårdarens ledigheter.
- Om ledigheten inom närståendevård ordnas inom ramen för specialomsorg för personer med intellektuell funktionsnedsättning, antecknas det i specialomsorgsprogrammet och härvid ordnar välfärdsområdet transporten eller ersätter transportkostnaderna (Lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda 39 § och Lag om klientavgifter inom social- och hälsovården 4 § 2 punkten). Nya beslut om specialomsorgsprogram fattas inte gällande de ansökningar som har inkommit efter 1.1.2025. Under övergångstiden (t.o.m. utgången av 2027) följs den lagstiftning som har varit i kraft vid den tidpunkt som klienten har ansökt om service.
- Det tas inte ut någon kundavgift av den som får närståendevård under närståendevårdarens lagstadgade ledighet (välfärdsområdesfullmäktiges beslut 23.11.2022, 137 §).
- Ifall hemorten för den vårdbehövande är belägen i Egentliga Finlands välfärdsområde och den vårdbehövande tillfälligt vistas på området för ett annat välfärdsområde bestämmer Egentliga Finlands välfärdsområde om ledigheterna inom närståendevården kan genomföras och hur de genomförs.

4 Vårdarvode inom stödet för närståendevård

- Det har fattats ett beslut om grunderna för beviljande av och vårdarvodesklasserna inom stöd för närståendevård i välfärdsområdesstyrelsen 8.11.2022, § 329 (bilaga 1).
- I vårdarvodesklasserna har det beaktats hur mycket vård närståendevårdaren ger så att andra tjänster som den vårdbehövande får inte påverkar vårdarvodesklassen inom stöd för närståendevård.

4.1 Utbetalning av vårdarvode

- I välfärdsområdet används Oima-tjänsten, via vilken vårdarvodena utbetalas. I Oima-tjänsten följer man upp hur de lagstadgade ledigheterna ackumuleras för en närståendevårdare och hur hen använder dem och där registreras avbrotten. Närståendevårdarna utbildas att använda Oima-tjänsten själva. Ifall närståendevårdaren inte börjar använda Oima-tjänsten, meddelar hen en arbetstagare inom närståendevården användningen av lagstadgade ledigheter och avbrott.
- Alla meddelade ledigheter ska registreras i Oima så att det är möjligt att räkna antalet ledigheter i Oima.
- Vårdarvodet för närståendevård utbetalas från och med den tidpunkt som har antecknats i avtalet för närståendevård, dvs. från och med den dag när ansökan om stöd för närståendevård har registrerats som mottagen i kundhandledningen.
- När det är fråga om en förhöjning av vårdarvodet inom stöd för närståendevård träder det förhöjda arvodet i kraft från början av den månad som ansökan har registrerats som mottagen i kundhandledningen.
- Vårdarvodet inom närståendevården betalas ut i efterskott den 15:e dagen i kalendermånaden.

4.2 Avbrott i utbetalning av vårdarvode inom stöd för närståendevård

De lagstadgade ledigheterna (3 dygn) för närståendevårdaren avbryter inte utbetalningen av stödet för närståendevård.

Regelbunden intervallvård eller tillfällig vård av den som får närståendevård och som varar högst sju (7) dygn i månaden inklusive lagstadgade ledigheter minskar inte vårdarvodet för stöd för närståendevård.

Om närståendevården avbryts av ett skäl som beror på närståendevården, avbryts utbetalningen av vårdarvodet efter sju (7) dygn.

Om närståendevården avbryts tillfälligt eller planerat av skäl som beror på den vårdbehövandes hälsotillstånd, avbryts utbetalningen av vårdarvodet en månad efter att avbrottet inträffade.

När den vårdbehövande permanent flyttar bort hemifrån, upphör utbetalningen av stödet för närståendevård vid utgången av innevarande månad.

Vid dödsfall för den som får närståendevård utbetalas arvodet till utgången av innevarande månad.

Närståendevårdaren antecknar avbrotten och ändringarna i Oima-tjänsten eller meddelar servicehandledaren avbrotten och ändringarna i stödet för närståendevården. Försummelse av skyldigheten att anmäla leder till återkrav av det stöd som betalats utan grund.

När en vårdperiod inkluderar avbrottsdagar används som divisor 365 dagar då vårdarvode för en närståendevårdare som får ett månadsarvode räknas ut. Kalkylschemat för vårdarvode under en avbruten vårdperiod: vårdarvode/månad - vårdarvode/månad x 12/365 dygn x antalet avbrottsdagar.

Den som granskar/godkänner vårdperioden räknar storleken på arvode i Oima, för vilket det används en räknare.

Ett avtal som ingåtts för viss tid upphör utan uppsägning när den utsatta tiden har löpt ut. Om stödbehovet fortsätter efter den utsatta tiden, ska man tillställa en ny ansökan i god tid innan den utsatta tiden löper ut.

5 Anmälningsskyldighet gällande frånvaro och ändrade förhållanden

Stöd för närståendevård är inte en tjänst som beviljas utomlands. Alla utlandsresor som närståendevårdaren och den vårdbehövande gör ska meddelas. En kort utlandsresa som närståendevårdaren och den vårdbehövande gör är inte ett hinder för utbetalningen av arvode för stöd för närståendevård. Om vistelsen utomlands varar längre än tre veckor, avbryts utbetalningen. Om vistelsen utomlands varar över tre månader, sägs avtalet om närståendevård upp.

6 Uppsägning och hävning av avtalet

Välfärdsområdet kan säga upp avtalet så att det upphör att gälla tidigast två månader efter uppsägningen. Om en närståendevårdare säger upp avtalet, upphör avtalet en månad efter att avtalet har sagts upp.

Oberoende av uppsägningstid kan avtalet hävas omedelbart om den vårdbehövandes eller närståendevårdarens hälsa eller säkerhet äventyras om avtalet fortsätter att gälla. Problem som hänför sig till vårdarens hälsotillstånd och livshantering kan vara en grund för att avtalet hävs.

Man ska omedelbart meddela en anställd inom stöd för närståendevård när man flyttar från Egentliga Finlands välfärdsområde som har beviljat stödet för närståendevård. Stödet är en förmån som beviljas välfärdsområdesspecifikt och en flyttning bort från området avslutar utbetalningen av stödet för närståendevård och rätten till den lagstadgade ledigheten med början från flytt dagen. Överbetalat stöd för närståendevård återkrävs.

7 Avlösarservice genom uppdragsavtal

Ett välfärdsområde kan ordna den avlösarservice som behövs under en närstående vårdarens lagstadgade ledighet genom att ingå ett uppdragsavtal med en avlösare. En myndig person som uppfyller de förutsättningar som föreskrivs i lagen om stöd för närståendevård kan verka som avlösare. Genom uppdragsavtalet förbinder personen sig att ta ansvar för den vårdbehövande under den tid som närståendevårdaren är ledig. Vidare förutsätts det att arrangemanget genomförs med beaktande av den vårdbehövandes åsikt och att arrangemanget kan anses förenligt med den vårdbehövandes bästa. Närståendevårdaren/familjen som ger närståendevård anlitar själv en lämplig avlösare, med vilken uppdragsavtalet ingås. Avlösaren kan inte vara barnets vårdnadshavare. I sista hand godkänner välfärdsområdet avlösaren och beslutar om avlösarservicen anses vara en användningsform för ledigheterna som passar för den vårdbehövande. Det kan begäras ett straffregisterutdrag innan uppdragsavtalet ingås med en person som är redo att bli avlösare för en minderårig vårdbehövande. Utdraget begärs vid behov. I uppdragsavtalet antecknas om det behövs ett utdrag ur straffregistret och om det behövs antecknas datum då utdraget har kontrollerats. Uppdragsavtalet kan undertecknas när straffregisterutdraget har uppvisats.

Avlösarservicen sker antingen hemma hos den vårdbehövande eller hos avlösaren i enlighet med ett ömsesidigt avtal mellan den vårdbehövande och avlösaren.

Arvodet som betalas avlösaren

- en avlösare för en vårdbehövande i vårdarvodesklass 1, euro/dygn, se bilaga 3
- övriga vårdarvodesklasser, 100 euro/dygn, se bilaga 3.

Närståendevårdaren kan komma överens med en arbetstagare inom närståendevården att en lagstadgad ledighet tas ut högst i tre delar. Avlösarens arvode bestäms enligt tabell 1 när det är fråga om avlösarservice under en del av dagen

Tabell 1: Avlösarens arvode när det är fråga om avlösarservice under en del av dagen.

Utförda timmar	Arvode	Anvisning till avlösare, anteckningen i Oima
0 - 8 timmar	arvodet uppgår till en tredjedel av arvodet för ett dygn, se bilaga 3	Avlösarservicen varar högst 8 timmar, avlösaren väljer 0 - 8 timmar i Oima
8 - 16 timmar	arvodet är två tredjedelar av arvodet för ett dygn, se bilaga 3	Avlösarservicen varar högst 16 timmar, avlösaren väljer 8 - 16 timmar i Oima
16 - 24 timmar	arvodet, se bilaga 3	Avlösarservicen varar högst 24 timmar, avlösaren väljer 16 - 24 timmar i Oima

Avlösaren registrerar de förverkligade vårdperioderna i Oima-tjänsten eller tillställer en arbetstagare inom närståendevården blanketten för de utförda vårdperioderna och resorna månatligen före den sista dagen i den innevarande månaden. Avlösaren och närståendevårdaren undertecknar blanketten, ifall avlösaren inte anmäler timmarna i Oima.

Det utbetalas kostnadsersättningar till avlösare (VS 10.1.2023, § 5). Man kommer överens om kostnadsersättningarna i det avtal som ingås med avlösaren. Avlösare får ersättning för användning av egen bil inom Varhas område (VS 10.1.2023, § 5). Som grund för ersättning för resekostnader till avlösare som bor utanför Varhas område används den billigaste taxan inom kollektivtrafiken.

Det ersätts högst tre resor tur och retur per en lagstadgad ledighet till avlösaren (VS 18.4.2023, § 167).

Enligt skatteförvaltningens anvisning är de rese- och kostnadsersättningar som utbetalas till vårdare i uppdragsförhållande skattepliktig inkomst.

https://www.edilex.fi/verohallinnon_ohjeet/2017_0320.html

Samma uppsägningstider gäller för avlösare som för närståendevårdare. Man kan inte ingå ett avtal om avlösarservice retroaktivt. Ifall avlösaren försummar sin skyldighet (vård av den vårdbehövande och/eller anmälan om vårdperioder) kan uppdragsavtalet sägas upp. En avlösare står inte i ett sådant anställningsförhållande till det välfärdsområde som ingått avtalet, den vårdbehövande eller närståendevårdaren som avses i arbetsavtalslagen.

8 Författningar som gäller ärendet

- Lag om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992)
- Lag angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977)
- Lag om närståendevård (937/2005)
- Lag om klientens ställning och rättigheter inom socialvården, klientlag (812/2000)
- Lag om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012)
- Förvaltningslag (434/2003)
- Socialvårdslag (1301/2014)
- Lag om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015)
- Lag om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (549/2003)
- Arbetsavtalslag (55/2001)
- Barnskyddslag (417/2007)
- Lag om servicesedlar inom social- och hälsovården (569/2009)
- Familjevårdslag (263/2015)
- Lag om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002)
- Lag om funktionshindersservice (675/2023)

Bilaga 1 Grunder för beviljande av stöd för närståendevård och vårdarvodesklasser fr.o.m. 1.1.2023, VS 8.11.2022 / § 328

Innehållet i bilagan har uppdaterats att motsvara välfärdsområdesstyrelsens beslut 8.11.2022 / § 329 / mån, 11.10.2022

Grunder för beviljande av stöd för närståendevård och arvodesklasser

1 Stöd för närståendevård

Stöd för närståendevård är en anslagsbunden socialservice som baserar sig på lagen om stöd för närståendevård (2.12.2005/937) och de ändringar som senare har gjorts i den samt på de grunder för beviljande och vårdarvodesklasser som Egentliga Finlands välfärdsområde har godkänt.

Med närståendevård avses att vård av och omsorg om en äldre, en person med funktionsnedsättning eller en sjuk person ordnas i hemförhållanden med hjälp av en anhörig eller någon annan som står den vårdbehövande nära. Syftet med stödet är att göra det möjligt för klienten att bo hemma. Den vård som sker genom stödet kan vara ett alternativ till serviceboende, långvarig vård eller till riklig användning av hemvård/övriga tjänster.

Med stöd för närståendevård avses en helhet som omfattar behövliga tjänster som tillhandahålls den vårdbehövande samt ett vårdarvode, ledighet och service till stöd för närståendevård till närståendevårdarna. Enligt lagen bestäms nivån på vårdarvodet enligt hur bindande och krävande vården är. Vårdarvodena justeras varje kalenderår med en koefficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006). Indexhöjningarna i arvodet tilläggs årligen arvodena utan att avtalet förnyas.

Centrala begrepp inom stöd för närståendevård:

Närståendevård: vård av och omsorg om en äldre person, person med funktionsnedsättning eller sjuk person ordnas i hemförhållanden med hjälp av en anhörig eller någon annan som står den vårdbehövande nära;

Avtal om närståendevård: ett uppdragsavtal om ordnande av närståendevård som ingåtts mellan vårdaren och det välfärdsområde som svarar för ordnandet av vården;

Närståendevårdare: en anhörig till den vårdbehövande eller någon annan som står den vårdbehövande nära och som ingått ett avtal om närståendevård;

Helhet för stöd för närståendevård: omfattar behövliga tjänster som tillhandahålls den vårdbehövande samt vårdarvode, ledighet och service till stöd för närståendevården till närståendevårdaren.

2 Förutsättningar för beviljande av stöd för närståendevård

Enligt 3 § i lagen om stöd för närståendevård är de allmänna grunderna för beviljande:

- a. En person behöver på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom eller funktionsnedsättning eller av någon annan motsvarande orsak vård eller annan omsorg i hemförhållanden.
- b. En anhörig till den vårdbehövande eller någon annan som står den vårdbehövande nära är beredd att ansvara för vården och omsorgen med hjälp av behövlig service.
- c. Vårdarens hälsa och funktionsförmåga svarar mot de krav som närståendevården ställer.
- d. Närståendevården är tillsammans med andra behövliga social- och hälsovårdstjänster tillräcklig med tanke på den vårdbehövandes välbefinnande, hälsa och säkerhet.
- e. Den vårdbehövandes hem är till sina sanitära förhållanden och övriga förhållanden lämpligt för den vård som skall tillhandahållas där.
- f. Beviljande av stöd bedöms vara förenligt med den vårdbehövandes bästa.

3 Grunder för beviljande av och vårdarvodesklasser i stöd för närståendevård för barn och unga (personer under 18 år)

Stöd för närståendevård för barn och unga riktas till barn och unga med funktionsnedsättning eller kroniska sjukdomar, vilkas vård är synnerligen krävande och bindande i jämförelse med friska barn eller unga i samma ålder. Ett barns eller en ungdoms behov av vård, omsorg, tillsyn och handledning jämförs med jämnåriga, friska barns motsvarande behov vid bedömningen av behovet av stöd för närståendevård.

Stöd för ett barn under 3 år kan beviljas när det är fråga om ett barn med funktionsnedsättning eller kronisk sjukdom som utöver krävande och bindande vård behöver till exempel krävande vårdåtgärder (dessa kan bland annat vara peg-slang, IV-behandling) eller barnet annars skulle kräva sjukhusvård eller en vårdplats på en institution.

Barnets eller den ungas närståendevårdare kan ha förvärvsarbete utanför hemmet, eftersom barnet kan gå i skola eller vara i dagvård eller någon annan tar hand om vården av barnet under den tid närståendevårdaren arbetar. Ju mer krävande situation av närståendevård det är fråga om, i desto mer betydande utsträckning påverkar vanligen behoven hos den vårdbehövande möjligheterna för närståendevårdaren att delta i förvärvsarbete eller studier. En förutsättning för utbetalning av vårdarvode i arvodesklassen för en synnerligen tung behandlingsfas är frånvaro från förvärvsarbete under den tid som man får stöd.

Om barnets vårdnadshavare har skilt sig och de har gemensam omvårdnad ska båda vårdnadshavarna känna till att det ansöks om stöd för närståendevård. Detta säkerställs så att båda vårdnadshavarna undertecknar ansökan eller den vårdnadshavare som ansöker om stöd för närståendevård antecknar kontaktuppgifterna för den andra vårdnadshavaren i ansökan för att ärendet ska kunna utredas.

Ifall föräldrarna till ett minderårigt barn som får närståendevård skiljer sig efter att stödet har beviljats, ska man meddela den arbetstagare som är ansvarig för stöd för närståendevård i välfärdsområdet om boendearrangemangen. Det bedöms från fall till fall om att fördela stödet när ansvaret för vården delas jämnt mellan båda vårdnadshavarna.

När det ingås ett uppdragsavtal om stöd för närståendevård beaktas det om barnet regelbundet vistas hos den andra vårdnadshavaren en del av månaden. Om barnet regelbundet under en del av månaden är hos den andra vårdnadshavaren som inte är närståendevårdare, beaktas det i bedömningen av hur bindande vården är. Ifall barnet är över 7 dagar i månaden hos den andra vårdnadshavaren, ackumulerar det två dygn ledighet i månaden.

Vårdarvodesklass 1, lägsta klassen enligt hur bindande vården är, grunder för beviljande av service, personer under 18 år

Vårdarvode €/mån, se bilaga 3

Barnet eller den unga behöver utifrån bedömningen av servicebehovet fortlöpande vård, omsorg, tillsyn och handledning i jämförelse med friska barn eller unga i samma ålder.

Barnet eller den unga behöver i förhållande till sin ålder rikligt med vård och hjälp i de flesta personliga sysslorna. Dessa är till exempel att röra sig, sköta medicinering, äta, tvätta sig, klä på sig, sköta sin personliga hygien, gå på toaletten och röra sig och verka utanför hemmet.

Vid bedömningen av behovet av närståendevård fäster man utöver de dagliga funktionerna och behovet av hjälp uppmärksamhet vid kommunikation och förmåga att förstå och förmåga att vara i interaktion med andra människor samt vid behovet av krävande vårdåtgärder.

Barnet behöver vanligen inte regelbunden vård nattetid på grund av en funktionsnedsättning eller sjukdom eller hen behöver den sporadiskt till exempel en gång i veckan. Hen behöver dock klart mer tillsyn i förhållande till barn i samma ålder.

Endast behov av handledning och tillsyn är inte tillräckliga förutsättningar för stöd för närståendevård under barndomen.

Vårdarvodesklass 2, mellersta klassen enligt hur bindande vården är, grunder för beviljande av service, personer under 18 år

Vårdarvode €/mån, se bilaga 3

Barnet eller den unga behöver utifrån bedömningen av servicebehovet synnerligen krävande och bindande vård, omsorg, tillsyn och handledning i jämförelse med friska barn eller unga i samma ålder.

Barnet eller den unga behöver rikligt med fortlöpande vård och hjälp sett till sin ålder i nästan alla dagliga personliga sysslor. Dessa är till exempel att röra sig, sköta medicinering, äta, tvätta sig, klä på sig, sköta sin personliga hygien, gå på toaletten och röra sig och verka utanför hemmet.

Vid bedömningen av behovet av närståendevård fäster man utöver de dagliga funktionerna och behovet av hjälp uppmärksamhet vid kommunikation och kognitiva färdigheter samt vid behovet av synnerligen krävande vårdåtgärder och hur mycket dessa binder och hur de upprepas.

I den andra vårdarvodesklassen uppfylls alla kriterier för den första arvodesklassen och närståendevårdarens arbete är tydligt mer krävande och bindande än i den första arvodesklassen.

Barnet eller den unga behöver i förhållande till andra barn eller unga i samma ålder regelbundet mer vård, omsorg och/eller tillsyn även nattetid än vanligt, men hjälpbehovet nattetid är inte återkommande.

Vårdarvodesklass 3, högsta klassen enligt hur bindande vården är, grunder för beviljande av service, personer under 18 år

Vårdarvode €/mån, se bilaga 3

Barnet eller den unga behöver utifrån bedömningen av servicebehovet dygnet runt synnerligen krävande och bindande vård, omsorg, tillsyn och handledning i jämförelse med friska barn eller unga i samma ålder.

Barnet eller den unga behöver mycket och fortlöpande vård och hjälp i alla dagliga personliga sysslor. Dessa är till exempel att röra sig, sköta medicinering, äta, tvätta sig, klä på sig, sköta sin personliga hygien, gå på toalett samt röra sig och verka utanför hemmet.

Vid bedömningen av behovet av närståendevård fäster man utöver de dagliga funktionerna och behovet av hjälp uppmärksamhet vid kommunikation och förmåga att förstå och förmåga att vara i interaktion med andra samt vid behovet av synnerligen krävande vårdåtgärder och hur mycket dessa binder och hur ofta de upprepas.

I den tredje vårdarvodesklassen uppfylls alla kriterier för den andra arvodesklassen och närståendevårdarens arbete är fysiskt och psykiskt synnerligen tungt och mer krävande och bindande än i den andra arvodesklassen.

Barnet eller den unga behöver i förhållande till andra barn eller unga i samma ålder betydligt mer vård, omsorg och/eller tillsyn även nattetid än vanligt. Hjälpbehovet på natten är återkommande och fortlöpande nästan varje natt, eventuellt flera gånger per natt.

Vårdarvode för en tung behandlingsfas, grunder för beviljande av service, personer under 18 år

€/mån, se bilaga 3

I 5 § 2 mom. i lagen om stöd för närståendevård föreskrivs det om stöd för närståendevård i situationer då närståendevårdaren under en tung behandlingsfas kortvarigt är förhindrad att arbeta för egen eller någon annans räkning. Härvid behöver det barn eller den unga som får vård synnerligen mycket omvårdnad och omsorg samt närvaro av en annan människa och hjälp i personliga sysslor på heltid.

Vården är lika bindande som i sjukhusvård eller inom serviceboende med heldygnsomsorg.

Med en tung behandlingsfas avses till exempel övergång från en vårdform till en annan (till exempel från sjukhusvård till hemvård), tillfrisknande efter en allvarlig olycka eller vård i livets slutskede. Vårdarbetet är fysiskt och psykiskt synnerligen tungt och binder vårdaren i betydande utsträckning.

Vårdarvodet utbetalas tidsbundet i regel för högst sex månader till en anhörig eller närstående som är förhindrad att utföra förvärvsarbete på grund av vård av ett svårt sjukt barn eller en svårt sjuk ungdom.

- Den vårdbehövande behöver dygnet runt mycket omvårdnad och omsorg eller tillsyn och handledning i personliga sysslor såsom att sköta sin medicinering, äta, tvätta sig, sköta sin personliga hygien, gå på toaletten och röra sig.
- Vårdarbetet förutsätter närståendevårdarens arbetsinsats och vårdansvar dygnet runt.
- Den vårdbehövande kan vara ensam endast en mycket kort stund.
- Förutsätter att närståendevårdaren bor i samma hushåll.

Erhållande av vårdarvode för en tung behandlingsfas förutsätter att den behandlande läkaren har bedömt situationen för den som får närståendevård. En förutsättning för att stödet beviljas är ett läkarutlåtande som påvisar att den vårdbehövande har en svår sjukdom eller en svår funktionsnedsättning.

I en situation som gäller vård i livets slutskede ska en läkare fatta ett officiellt beslut om vård i livets slutskede. Beslutet om stöd för närståendevård fattas med början från den dag när beslutet om vård i livets slutskede har fattats.

Vårdaren har inte för den här tiden arbetsinkomster som är större än ringa; rätt till specialvårdspenning enligt 10 kap. i sjukförsäkringslagen (1224/2004) (gäller personer under 16 år) och inte heller rätt till altemneringsersättning enligt 13 § i lagen om altemneringsledighet (1302/2002).

4 Grunder för beviljande av och vårdarvodessklasser i stöd för närståendevård för vuxna (personer över 18 år)

I lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012) föreskrivs det att välfärdsområdet ska använda bedömningsverktyget RAI (Resident Assessment Instrument) vid bedömningen av en äldre persons funktionsförmåga, om den äldre personen enligt en preliminär bedömning utförd av en yrkesutbildad person behöver regelbunden socialservice för tryggnad av sin vård och omsorg. Välfärdsområdet ska dessutom se till att bedömningsverktyget RAI används också när en äldre person får sådan av välfärdsområdet ordnad service som avses ovan och omständigheterna förändras avsevärt för den äldre personen. Välfärdsområdena ska använda bedömningsverktyget RAI senast 1.4.2023.

I bedömningen av behovet av stöd för närståendevård för personer som har fyllt 65 år används bedömningsverktyget RAI. När man bedömer hur bindande närståendevården är beaktas mätarpapper som beskriver den kognitiva förmågan, förmågan att klara sig i vardagen och servicebehovet hos den som får närståendevård samt hur depressionssymptom tar sig uttryck hos klienten.

CPS_6 (Cognitive Performance Scale, kognitionsmätare)

- Mätaren beskriver klientens kognitionsförmåga (minne, beslutsförmåga, förmåga att göra sig förstådd, förmåga att äta själv) och hjälper att förstå hur utmaningarna i de kognitiva funktionerna påverkar klientens förmåga att klara sig hemma, till exempel när det gäller genomförande av säker läkemedelsbehandling och rätt sorts kost. Mätaren beskriver klientens förmåga att behandla eller minnas saker, hans förmåga att prata så att andra

förstår eller att tänka och planera samt fatta beslut. Mätarens skala är 0-6; ju högre värdet är, desto svagare är klientens kognitiva funktionsförmåga.

ADLH_6 (Activities Daily Living Hierarchical, förmåga att klara sig i vardagen, grundfunktioner, hierarkisk)

- Med mätaren för dagligt liv får man reda på om klienten behöver stöd eller hjälp vid måltider, när hen rör sig hemma, när hen sköter sin personliga hygien eller vid wc-besök. Ju högre mätarvärdet är, desto mer hjälp behöver klienten i dessa funktioner.

MAPLe_5 (Method for Assigning Priority Levels, klassificering av servicebehov)

- Den mätare som beskriver servicebehovet och fastställer om servicebehovet för klienten är ringa (1), lindrigt (2), måttligt (3), stort (4) eller synnerligen stort (5). Mätaren inkluderar nästan 30 olika variabler och beaktar speciellt den kognitiva förmågan hos klienten och hur hen klarar sig i vardagen. Mätaren inkluderar även till exempel symptom på utmanande uppförande, situationen i hemmiljön, fallande, omkringvandrande, sår, aktivitetsgrad, antalet små måltider, risk för att hamna på en institution och grad av självständighet. Mätaren beskriver karaktären av klientens tjänster, varvid hjälpbehovet ökar allteftersom mätarvärdet stiger. Eventuella beteendestörningar hos klienten ger utslag i mätaren och värdet på mätaren höjs till nivå 5.

DRS_14 (Depression Rating Scale, mätare för depressionssymptom)

- Mätaren visar depressionssymptom såsom om personen inte har förmåga att ta hand om sig själv, om hen förhåller sig likgiltigt till sina egna angelägenheter (stiger inte upp ur sängen, äter inte). Symptomen kan bero på depression eller annan psykisk sjukdom från vilken personen inte har tillfrisknat trots vård.

Vårdarvodesklass 1, lägsta klassen enligt hur bindande vården är, grunder för beviljande av service, personer som fyllt 18 år
Vårdarvode €/mån, se bilaga 3

Den vårdbehövande behöver utifrån en bedömning av servicebehovet dagligen återkommande vård, omsorg, stöd, handledning i och/eller tillsyn över de dagliga sysslorna på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom eller skada. Till dessa dagliga sysslor hör t.ex. att hjälpa och handleda den vårdbehövande att gå på toaletten, sköta sin hygien, tvätta sig, klä sig, ordna måltid och/eller äta, sköta sin mediciner, röra sig/förflytta sig samt hjälp med och handledning i de kognitiva funktionerna (minne, psyke, funktioner som gäller förståelse). Den vårdbehövande klarar själv av vissa personliga sysslor.

Vården, omsorgen och/eller tillsynen av den som får närståendevård är regelbunden och bindande. Vården och omsorgen kräver fysisk närvaro. Den vårdbehövande kan vara ensam en del av dygnet.

Vid bedömningen av servicebehovet används bedömningsverktygen i RAI. Nedan finns mätarresultaten som beskriver funktionsförmågan när beslutet om stöd för närståendevård fattas:

- ADLH_6 minst 2,
ELLER
- CPS_6 minst 2,
- utöver värdena ovan MAPLe 5 minst 3
- DRS-värdet kontrolleras vid behov som stöd för beslutsfattande om andra värden inte uppfylls (särskilda klientgrupper till exempel psykisk funktionsförmåga), minst 5

I vårdarvodesklass 1 förbinder närståendevårdaren sig till att ta hand om de ovannämnda behoven hos den vårdbehövande.

Vårdarvodesklass 2, mellersta klassen enligt hur bindande vården är, grunder för beviljande av service, personer som fyllt 18 år
Vårdarvode €/mån, se bilaga 3

Den vårdbehövande behöver utifrån en bedömning av servicebehovet vård, omsorg, stöd, handledning i och/eller tillsyn i många personliga sysslor flera gånger per dag på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom eller skada. Till dessa dagliga sysslor hör t.ex. att hjälpa och handleda den vårdbehövande att gå på toaletten, sköta sin hygien, tvätta sig, klä sig, ordna måltid och/eller äta, sköta sin medicinerings, röra sig/förflytta sig samt hjälp med och handledning i de kognitiva funktionerna (minne, psyke, funktioner som gäller förståelse).

Vården, omsorgen och/eller tillsynen av den som får närståendevård är omfattande, kräver mycket tid och är bindande. Den vårdbehövande behöver vård och/eller tillsyn även nattetid på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller annan motsvarande orsak men i ringa grad och/eller sporadiskt. Vården och omsorgen kräver nästan fortlöpande fysisk närvaro. Den vårdbehövande kan inte bo ensam. Den vårdbehövande kan vara ensam en kort stund.

Vid bedömningen av servicebehovet används bedömningsverktygen i RAI och som stöd för beslutsfattande används de mätarvärden som stöder funktionsförmågan:

- ADLH_6 minst 2,
OCH
- CPS_6 minst 2,
- utöver värdena ovan MAPLe 5 minst 3
- DRS-värdet kontrolleras vid behov som stöd för beslutsfattande, om andra värden inte uppfylls (särskilda klientgrupper till exempel psykisk funktionsförmåga), minst 5

I vårdarvodesklass 2 förbinder närståendevårdaren sig till att ta hand om de ovannämnda behoven hos den vårdbehövande.

Vårdarvodesklass 3, högsta klassen enligt hur bindande vården är, grunder för beviljande av service, personer som fyllt 18 år
Vårdarvode €/mån, se bilaga 3

Den vårdbehövande behöver utifrån en bedömning av servicebehovet vård, omsorg, stöd, handledning och/eller tillsyn i nästan alla eller alla personliga funktioner dygnet runt, och/eller hen behöver fullständig hjälp med rörligheten eller vårdas i säng på grund av fortgående nedsatt funktionsförmåga, sjukdom eller skada. Till dessa dagliga sysslor hör t.ex. att hjälpa och handleda den vårdbehövande att sköta sin personliga hygien och gå på toaletten, tvätta sig, klä på sig, ordna måltider och/eller äta, sköta sin medicinerings, röra sig/förflytta sig samt att hjälpa och handleda i kognitiva funktioner (minne, psyke, funktioner som gäller förståelse).

Vården, omsorgen och/eller tillsynen av den som får närståendevård äger rum dygnet och är bindande. Den vårdbehövande behöver mycket vård och/eller tillsyn även nattetid på grund av sjukdom, skada eller annan motsvarande orsak. Vården och omsorgen kräver nästan fortlöpande

fysisk närvaro. Den vårdbehövande kan inte bo ensam. Den vårdbehövande kan vara ensam en kort stund eller inte alls.

Vid bedömningen av servicebehovet används bedömningsverktygen i RAI och som stöd för beslutsfattande används de mätarvärden som stöder funktionsförmågan:

- ADLH_6 minst 3,
OCH
- CPS_6 minst 3,
- utöver värdena ovan MAPLe 5 minst 4
- DRS-värdet kontrolleras vid behov som stöd för beslutsfattande, om andra värden inte uppfylls (särskilda klientgrupper till exempel psykisk funktionsförmåga), minst 5

I vårdarvodesklass 3 förbinder närståendevårdaren sig till att ta hand om de ovannämnda behoven hos den vårdbehövande.

Arvode för tung behandlingsfas, grunder för beviljande av service, personer som fyllt 18 år Vårdarvode €/mån, se bilaga 3

En behandlingsfas kan till exempel vara tillfrisknande efter en allvarlig olycka, vård i livets slutskede eller övergång från en vårdform till en annan.

Vårdarvodet för behandlingsfasen är avsedd för en tid då det är synnerligen tungt att vårda den vårdbehövande under förutsättning att närståendevårdaren under en kort tid är förhindrad att utföra eget eller annans arbete eller att studera på heltid, och för den här tiden har närståendevårdaren inte:

- 1) arbetsinkomster som är större än ringa;
- 2) rätt till specialvårdspenning enligt 10 kap. i sjukförsäkringslagen (1224/2004); eller
- 3) rätt till alterneringsersättning enligt 13 § i lagen om alterneringsledighet (1305/2002).

En tung behandlingsfas förutsätter vårdarens arbetsinsats och vårdansvar på heltid.

Det är alltid fråga om kortvarig vård och omsorg som i huvudsak varar högst sex månader.

5 Lagstadgade ledigheter inom stöd för närståendevård

En närståendevårdare har rätt till minst tre (3) dygn ledig tid per kalendermånad.

Att ta ut en lagstadgad ledighet minskar inte beloppet på vårdarvodet. Kundavgiften under tiden för den lagstadgade ledigheten definieras i enlighet med gällande kundavgiftslagstiftning (lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården 734/1992).

Alternativ för ordnande av vård under tiden för en lagstadgad ledighet för närståendevårdaren är

- kortvarig vård inom serviceboende med heldygnsomsorg
- avlösarservice
- service som ges hem till klienten

- kortvarig familjevård

Vårdarvode som utbetalas till avlösare

Det vårdarvode som utbetalas till avlösare med uppdragsavtal är

- i vårdarvodesklass 1: €/dygn, se bilaga 3
- i de övriga vårdarvodesklasserna: €/dygn, se bilaga 3

Bilaga 2 Ersättningar för kostnader till avlösare inom stöd för närståendevård fr.o.m. 1.1.2023, VS 10.1.2023 / § 5

	Varaktighet för avlösarservice	Kostnadsersättning
Vård av den som får närståendevård i avlösarens eget hem	minst 6 h/dygn	€/dygn, se bilaga 3
Vård av den som får närståendevård i avlösarens eget hem	mindre än 6 h/dygn	€/dygn, se bilaga 3
Avlösarservice hemma hos den som får närståendevård		€/dygn, se bilaga 3

Ersättning för användning av egen bil från eget hem till hemmet för den som får närståendevård eller om avlösaren hämtar den som får närståendevård till sitt eget hem. Ersättning, se bilaga 3.

Högst tre resor tur och retur per en lagstadgad ledighet ersätts till avlösaren (VS 18.4.2023, § 167).

Bilaga 3 Arvoden och ersättningar inom stöd för närståendevård i Egentliga Finlands välfärdsområde 2026

Välfärdsområdesstyrelsen 15.12.2025 § 407

	1.1.2025 €/mån	Typ	Indexjustering 1.1.2026 %	1.1.2026 €/mån
Vårdarvodesklass 1	483,22	arvode	Riksdagens beslut 2.12.2025	530,00
Vårdarvodesklass 2	751,67	arvode	2,33	769,18
Vårdarvodesklass 3	1020,13	arvode	2,33	1043,90
Tung behandlingsfas, arvode	1610,72	arvode	2,33	1648,25
	1.1.2025 €/dygn		Indexjustering 1.1.2026 %	1.1.2026 €/dygn
Arvode till avlösare, vårdarvodesklass 1	85,91	arvode	2,33	87,91
Arvode till avlösare, övriga arvodesklasser	107,38	arvode	2,33	109,88
Avlösarservice hemma hos den som får närståendevård	12,49	kostnad	-	12,50
Avlösarservice hemma hos avlösaren mindre än 6 h/dygn	14,96	kostnad	-	14,96
Avlösarservice hemma hos avlösaren minst 6 h/dygn	29,88	kostnad	-	29,88